

NACKA TINGSRÄTT
Miljödomstolen

DOM
2010-04-09
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 814-10

KLAGANDE

AB Storstockholms Lokaltrafik, 556013-0683
105 73 Stockholm

Ombud: advokat Tomas Underskog
Advokatfirman Åberg & Co
Box 16295
103 25 Stockholm

MOTPART

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun
131 81 Nacka

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 21 januari 2010, dnr 505-08-55250, se
bilaga 1.

SAKEN

Föreläggande om skyddsåtgärder mot buller från tågtrafik på Saltsjöbanan

DOMSLUT

Miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 182816

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: nacka.tingsratt@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00

BAKGRUND

Områdesnämnden Sicklaön beslutade den 22 mars 2005 att förelägga SL Infrateknik AB att vidta vissa åtgärder avseende Saltsjöbanan. Av beslutet framgår bl.a. att boende i Lillängen i Nacka år 2004 framfört klagomål på tågbuller från Saltsjöbanan. De närboende menade att efter en spårrombyggnad ett par år tidigare, då man anlade betongslipers och helsvetsad räls, har bullret ändrat karaktär och blivit mycket mer störande. Nämnden bedömde med stöd av stickprovsmätningar att ljudnivåerna blivit högre efter ombyggnaden, nivåerna översteg 80 dB(A) som maximal ljudnivå.

Länsstyrelsen upphävde beslutet den 31 mars 2008 på den grunden att beslutet var riktat till fel adressat.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka fattade den 11 juni 2008 ifrågavarande beslut. Efter överklagande av AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) ändrade länsstyrelsen beslutet endast på det sättet att tidpunkten flyttades fram.

YRKANDEN M.M.

SL har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att beslutet upphävs. SL har även yrkat inhibition.

Till stöd för talan har SL vidhållit vad som anförts tidigare i ärendet med i huvudsak följande tillägg. SL har låtit genomföra en samhällsekonomisk analys av effekterna av det överklagade föreläggandet. Utgångspunkten för denna analys är de beräkningar som SL gjort för att bedöma vilka hastigheter som skulle bli aktuella för att sänka ljudnivån till vad som förelagts. Analysen visar att hastigheten på en större del av sträckan Storängen till Saltsjö-Järla skulle behöva sänkas till 45 km/h och på en viss del av sträckan till 30 km/h. Som en följd av detta skulle inte längre uppehåll vid stationerna Lillängen och Storängen kunna ske i den omfattning som sker idag. Därtill kommer att körtiden skulle öka med en minut samt känsligheten i trafiksystemet öka, eftersom långa sträckor idag endast är enkelspåriga utan mötesmöjligheter och vidare är tillgången till vagnar begränsad.

Med beaktande av dessa förutsättningar har SL beräknat den samhällsekonomiska konsekvensen av föreläggandet till 8 300 000 kr per år. Enligt analysen skulle ca 1 100 på- och avstigande per dag få en halverad turtäthet och ca 9 500 passagerare få en förlängd restid om en minut. Vidare räknar SL med att ca 60 000 resor per år istället skulle ske med bil och då generera ett koldioxidutsläpp om knappa 160 ton per år. Till denna kostnad kommer de extra kostnader som skulle drabba SL i relation till anlitade entreprenörer på grund av tidtabellomläggningen och ökad produktionstid. Denna kostnad kan beräknas till 600 000 kr per år.

Det bör anmärkas att gällande riktvärde för buller inte överskrids i nu aktuellt avsnitt, eftersom ljudnivån inte kan antas överskrida 55 dB(A) maximal ljudnivå inomhus vid något tillfälle. Den nivå som nämnden angett har inte vunnit genomslag avseende spårburen trafik. Det kan även anmärkas att banan kommer att bli föremål för ombyggnad med trolig start år 2013 – 2015.

Den bullerskärm som föreläggandet omfattar är redan uppförd, varför föreläggandet på den grunden bör upphävas i aktuell del.

Sammantaget anser SL att det vore orimligt att låta en samhällsekonomisk och miljömässig nytta gå förlorad i den omfattning som blir följderna av att nämndens föreläggande står sig. Samhällsekonomiskt skulle förlusten per år och fastighet uppgå till dryga 150 000 kr.

Till överklagandet har bifogats en bullerutredning samt en samhällsekonomisk bedömning av föreläggandets konsekvenser.

DOMSKÄL

Miljödomstolen upptar målet till omedelbart avgörande och prövar därför inte yrkandet om inhibition.

Frågan i målet är om de åtgärder som SL förelagts att vidta är skäligen. Av 2 kap. 3 § miljöbalken framgår att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Enligt 7 § samma kapitel gäller nämnda krav i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskilt beaktas nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Riktvärden för buller från spårtrafik framgår bl.a. av proposition 1996/97:53, den s k infrastrukturpropositionen. I denna anges att åtgärdsprogram bör genomföras för befintlig bebyggelse, i första hand sådan där bullernivåerna överstiger 55 dB(A) maximalnivå inomhus nattetid avseende buller från järnvägstrafik. Vid väsentlig ombyggnad av infrastruktur bör 70 dB(A) maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad normalt inte överskridas (a prop. s. 43 f). Väsentliga ombyggnader som medfört förändring av bullersituationen kan enligt praxis vara skäl för att ställa hårdare krav på buller jämfört med vad som gäller för befintliga miljöer (Miljööverdomstolens avgörande MÖD 2005:62).

Av i utredningen i målet framgår att Saltsjöbanan genomgått en ombyggnad i början av 2000-talet, vilket enligt ej bestridda uppgifter har medfört en försämrad bullersituation. Ombyggnaden innebär enligt miljödomstolen att Saltsjöbanan i den nu aktuella delen kan anses ha genomgått en väsentlig ombyggnad. Mot denna bakgrund får det riktvärde för maximal ljudnivå om 75 dB(A) som beslutats i och för sig anses förenligt med gällande riktlinjer.

Frågan blir då om åtgärderna är rimliga i förhållande till kostnaderna. SL har i miljödomstolen givit in en summarisk kostnadsberäkning som anger att samhällskostnaderna totalt uppgår till över åtta miljoner kr om föreläggandet följs. Miljödomstolen anser dock att det i första hand är de faktiska kostnaderna för själva åtgärden som ska beaktas, dvs. de kostnader som belastar verksamhetsutövaren.

Dessa kostnader uppgår enligt SL till ca 600 000 kr. Övriga kostnader som SL gjort gällande är beräkningar av samhällskostnaderna i stort. Det skulle enligt domstolen leda för långt att beakta sådana, mer hypotetiska kostnader i sammanhanget.

Miljödomstolen bedömer sammantaget att utredningen i målet inte visar att det aktuella föreläggandet är orimligt med hänsyn till kostnaderna (jfr MÖD 2004:28). Föreläggandet ska därför kvarstå i den del som avser bostäder längs sträckan Saltsjö-Järla – Storängen.

När det gäller föreläggandet i övrigt, dvs. den del som avser fastigheten Nacka Sicklaön 291:18, har SL yrkat att denna del upphävs på den grunden att den bullerskärm som omnämns nu är uppförd. Föreläggandet i denna del är dock inte fullgjort genom uppförande av skärmen, utan innebär att åtgärder ska vidtas så att den maximala bullernivån inte överstiger 75 dB(A). Miljödomstolen bedömer att även denna del av föreläggandet är rimligt och ska därför kvarstå. Förelagt vite bedöms inte heller som oskäligt högt.

Med hänvisning till ovanstående avslås överklagandet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, Miljööverdomstolen, ska ha inkommit till Nacka tingsrätt, miljödomstolen senast den 30 april 2010. Prövningstillstånd krävs.

Mikael Hagelroth

Margaretha Bengtsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Mikael Hagelroth, ordförande, och miljørådet Margaretha Bengtsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Johan Forsberg.

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Överklagandeenhet 1
Nils Strehlenert

Domsbilaga

Bilaga 1(3)

BESLUT

Datum
2010-01-21

Beleggnings
505-08-55250

AB Storstockholms Lokaltrafik
Ombud: Tomas Underskog
Advokatfirman Åberg & Co
Box 16295
103 25 STOCKHOLM

NACKA TINGSRÄTT Enhet 4
NACKA TINGSRÄTT MÅLN: M 814-10 AKTBIL: 3
Ink 2010-02-19
Akt..... M 814-10
Aktbil..... 3

Överklagande av föreläggande om skyddsåtgärder mot buller från tågtrafik på Saltsjöbanan i Nacka kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen avslår överklagandet.

Föreläggandet ska gälla från och med ordinarie tidtabellsskifte i augusti månad 2010.

Länsstyrelsens delbeslut den 14 juli 2008 upphör att gälla.

Överklagat beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun meddelade den 11 juni 2008, § 206, följande beslut, se bilaga A.

Överklagandet

AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) har överklagat Miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut och yrkar att Länsstyrelsen undanröjer beslutet och förklarar att SL saknar skyldighet att vidta de föreslagna åtgärderna.

SL yrkade också att Länsstyrelsen skulle undanröja verkställighetsförordnande och besluta om så kallad inhibition.

SL:s utveckling av talan framgår av dels skrivelsen med överklagandet den 30 juni 2008, dels bolagets så kallade påminnelser den 27 oktober 2008 med underbilaga, se bilagorna B och C.

Motivering

Saltsjöbanan har på den nu aktuella spårsträckan under en följd av år varit föremål för förelägganden med åtföljande överklaganden. Under hela denna tid har det från SL:s sida bland annat framhållits att banan står inför omfattande förändringar och att ett inriktningsbeslut tagits om konvertering av banan till snabbspårväg. Någon förändring har dock inte kommit till stånd och således inte heller någon förbättring för de långa sträckan Järila-Storängen boende som otvivelaktigt är utsatta för höga ljudnivåer.

Datum
2010-01-21

Beteckning
505-08-55250

Av 26 kap 9 § miljöbalken framgår att en tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden och förbud som behövs i det enskilda fallet för att balken och de föreskrifter, domar och andra beslut som meddelats med stöd av balken ska efterlevas. Mer ingripande åtgärder än vad som krävs i det enskilda fallet får dock inte tillgripas.

Av 26 kap 14 § miljöbalken framgår att ett föreläggande får förenas med vite, vilket skett i detta fall.

Länstyrelsen har den 14 juli 2008 meddelat ett inhibitionsbeslut avseende viss del av Miljö- och stadsbyggnadsnämndens föreläggande.

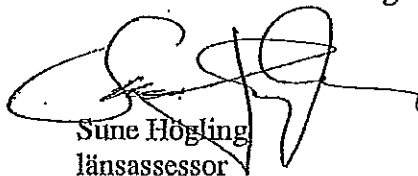
Det av Miljö- och stadsbyggnadsnämnden meddelade beslutet får mot bakgrund av det anförda, även om de medför en viss begränsning av trafiken på Saltsjöbanan under vissa tider på dygnet, anses vara befogat. Detsamma gäller föreläggandet om uppförande av en bullerskärm vid fastigheten Sicklaön 291:18, om vilken det dock synes föreligga konsensus.

Länstyrelsen finner att SL:s överklagande av Miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut såvitt avser föreläggandet i sig inte ska bifallas.

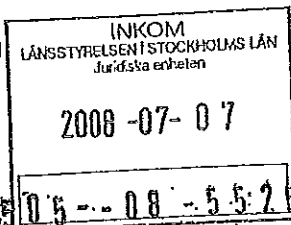
När det gäller tidpunkten när åtgärder som innebär en hastighetssänkning ska vara vidtagna har Länstyrelsen dock förståelse för den av SL framförda synpunkten att detta bör ske i samband med ett ordinarie tidtabellsskifte det vill säga i samband med övergång till sommar- eller vintertidtabell. Länstyrelsen ändrar därför Miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut i den delen och förskriver att föreläggandet i det fall det påverkar tidtabellen ska gälla från och med ordinarie tidtabellsskifte i augusti 2010. Länstyrelsens inhibitionsbeslut upphör i och med detta att gälla.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Miljödomstolen vid Nacka tingsrätt, se bilaga.

Sune Högling
länsassessor

Nils Strehlenert
förste länsassessor

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
11 juni 2008

§ 206

Dnr M 03-925

Sicklaön 76:1, Saltsjöbanan, AB Storstockholms Lokaltrafik
Föreläggande om skyddsåtgärder mot buller

Beslut

Med hänvisning till 2 kap. 2-3 §§ miljöbalken, samt med stöd av 26 kap. 9 och 14 §§ samma lag, föreläggs AB Storstockholms Lokaltrafik, org nr 556013-0683, att vidta skyddsåtgärder mot buller från tågtrafiken på sträckan Saltsjö-Järla – Storängen enligt nedanstående villkor:

Tillse att den maximala ljudnivån vid bostäder belägna längs sträckan Saltsjö-Järla – Storängen inte överstiger 75 dBA vid vägning FAST. Exempel på åtgärd för att uppfylla villkoret kan vara att begränsa hastigheten till ca 45 km/h för tågsätt som innehåller 4 vagnar eller fler samt till ca 50 km/h för tågsätt om 2 vagnar. Villkoret ska gälla från och med den 16 juli 2008, med undantag av vad som föreskrivs enligt villkor 2 nedan.

Åtgärder ska vidtas så att den maximala ljudnivån vid bostadshus på fastigheten Sicklaön 291:18 inte överstiger 75 dBA vid vägning FAST. Villkoret ska vara uppfyllt från och med den 1 november 2008. Exempel på åtgärd för att uppfylla villkoret kan vara att uppföra en spårnära skärm som komplement till hastighetsbegränsningen enligt villkor 1. Skärmen ska i så fall förses med ljudabsorbent på den sidan som vetter mot spåret.

Beslutet förenas med ett löpande vite om 25 000 kr per dygn som den maximalt tillåtna ljudnivån överskrids vid minst ett tillfälle.

Med stöd av 26 kap 26 § miljöbalken, föreskrivs att beslutet gäller omedelbart ifråga om villkor 1, även om det överklagas.

Ärendet

Bakgrund och förutsättningar i ärendet framgår i huvudsak av det beslut som Områdesnämnden Sicklaön fattade den 22 mars 2005, § 42. Beslutet överklagades i alla delar av SL Infrateknik AB till länsstyrelsen, som fattade beslut i ärendet den 31 mars 2008.

Länsstyrelsen upphävde det överklagade beslutet med motiveringen att man inte betraktar SL Infrateknik AB som verksamhetsutövare för Saltsjöbanan utan föreläggandet borde ha riktats till AB Storstockholms Lokaltrafik, som är det bolag som driver trafikverksamheten utmed Saltsjöbanan, och därmed har ansvaret för att besluta om investeringar, underhåll och andra åtgärder.

Den omständigheten att SL Infrateknik AB:s verksamhet överlätits till AB Storstockholms Lokaltrafik från och med den 1 september 2005, d.v.s. efter att beslutet om föreläggande tagits, förändrar inte utgången i ärendet, menar länsstyrelsen.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande Unni Beltzkehoff
---	---	--

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
11 juni 2008

Enhetens bedömning

Det förhållandet att verksamhetsutövaren ändrats för Saltsjöbanan, förändrar inte på något sätt behovet av bullerskyddsåtgärder längs banavsnittet, där ca 10 fastigheter exponeras för 80 dBA eller mer och 45-50 fastigheter exponeras för 75-80 dBA. Behovet av snara åtgärder kvarstår därför. Den enda åtgärden som bedöms rimlig och möjlig att sätta in snabbt med hänsyn till att banan ska konverteras till snabbspårväg inom några år, är att sänka hastigheten på den sträcka längs vilken de klagande är bosatta och på vilken de enligt miljöenhetens bedömning alltför höga maximala ljudnivåerna på upp till 89 dBA uppmätts. Ljudnivåer på över 45 dBA max inomhus i sovrum (motsvarar ungefär 70 dBA utomhus med normal fasadisolering) bedöms som skadliga för människor hälsa enligt miljöbalkens definition av begreppet "olägenhet för människors hälsa" samt enligt råd och anvisningar utgivna av naturvårdsverket och socialstyrelsen. Förlängningen av restiden är marginell och bedöms därmed inte vara så stor att tidtabellerna behöver ändras. Om SL ändå finner att tidtabellerna måste ändras, bör ändringen hinna genomföras till sommartidtabellen. Åtgärden bedöms rimlig. Villkor nr 1, som behandlar åtgärder som kan sättas in relativt snabbt såsom t ex hastighetssänkning, bör därför gälla omedelbart även om det överklagas.

Fastigheten Sicklaön 291:18 ligger betydligt närmare järnvägen än de andra i området. Det är därför motiverat att ägna denna fastighet särskild uppmärksamhet. Om en mindre bullerskärm uppförs, t ex av spårnära typ (eller s k "perrongskärm" enligt SL:s egen terminologi), kommer ljudnivån sänkas till ca 75 dBA max med den hastighet som tågen föreslås få framföras med enligt villkor 1. De utredningar SL själva genomfört (WSP teknisk rapport TR2004-244-R02) visar också att ljudnivåerna vid denna fastighet blir ungefär desamma om de nya tågsätten (t ex vagn A32) framförs med full hastighet 80 km/h, då dessa är betydligt tystare än de nuvarande tågsätten (vagn C10/C11 framförd i 45-50 km/h ger ungefär samma ljudnivåer som vagn A32 framförd i 80 km/h). Åtgärden bedöms därför vara motiverad även efter konverteringen. Fastighetsägaren hade först överklagat beslutet i denna del, men senare meddelat att han inte hade något att erinra mot att en bullerskärm uppförs vid hans fastighet.

De åtgärder som föreskrevs enligt villkor 3 i det gamla beslutet, nämligen försök med och utredning av olika typer av åtgärder, bedöms inte längre motiverade med anledning av att konverteringen av Saltsjöbanan rycker allt närmare. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden kommer att behandla bullerskyddsfrågorna i samband med konverteringen och ombyggnaden när planeringen av denna framskridit så långt att de tekniska och miljömässiga förutsättningarna blivit klarlagda.

Handlingar i ärendet

Miljöenhetens tjänsteskrivelse 2008-05-07 reviderad 2008-05-14

Bilagor:

1. Områdesnämnden Sicklaöns beslut 22 mars 2005, § 42
2. Länsstyrelsens beslut 31 mars 2008
3. SL:s yttrande den 10 juni 2008 över förslag till föreläggande

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande Unni Beltzboff
---	---	--------------------------------------

Yrkanden

Lennart Nilsson (fp) med instämmande av Roland von Malmberg (mp) yrkade att nämnden skulle besluta i enlighet med förslaget till beslut.

Beslutsgång

Nämnden beslöt i enlighet med förslaget till beslut.

—

Detta beslut kan överklagas av den som berörs av beslutet om beslutet går denne emot. Överklagandet ska vara ställt till Länsstyrelsen i Stockholms län men skickas till Miljö- och stadsbyggnadsnämnden Nacka kommun 131 81 NACKA. Överklagandet ska ha kommit in inom tre veckor från den dag då den som vill överklaga fick del av beslutet.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande Unni Beltsikoff
---	---	---------------------------------------

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I MILJÖMÅL

Den som vill överklaga miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Svea Hovrätt, Miljööverdomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till miljödomstolen och måste ha kommit in till miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Miljööverdomstolen meddelar **prövningstillstånd**. Miljööverdomstolen lämnar prövningstillstånd om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas,
2. anledning förekommer till ändring i det slut som miljödomstolen har kommit till, eller
3. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står miljödomstolens avgörande fast. Det är därför

viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av miljödomstolens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende miljödomstolens dom enligt klagandens mening är oriktig,
5. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Om klaganden anlitar ombud ska ombudet sända in fullmakt i original samt uppge namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar lämnas av miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

